

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Luxuria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

In voto, & iuramento non ludendi datur paritas materiae

Qua non semper desumitur ab eodem capite.

46 In voto, & iuramento non ludendi datur paritas materiae, quae desumi debet in ordine ad id, quod uouens, & iurans primario vitare intendit. si enim intendit se priuare delectatione, quae est in ludo, parua materia erit parua recreatio. Si autem finis fuit, non consumere tempus in vanum, parua materia erit parua mora. Rursus, si finis fuit vitare iacturam pecuniae parua materia erit parua iactura. Et tandem, si finis fuit vitare rixas cum domesticis, aut coludentibus, aut blasphemias, &c. tunc parua materia desumenda erit ex occasione data illis talium peccatorum. Ita Sanchez in summo, tomo 1. lib. 3. c. 18. num. 2. & 3. p. 5. tr. 5. ref. 38.

Sed de voto & iuramento non ludendi plura. Vide verb. Votum num. 25, 46. & 47.

De sponsionibus item in ludo adhiberi solitis. Vide verb. Sponsio.

De Religiosis ludentibus illicite, seu sine licentia, vide plura parte 9. tractat. 6. resolutione 25.

LUXURIA.

Luxuria descriptio & species.

1 * Luxuria in generali, prout hic eam accipimus, est deordinatus concubitus, aut actus sensitius per se ad illum ordinatus. Eius species sunt, simplex fornicatio, adulterium, stuprum, sacrilegium, incestus, rapus, peccatum contra naturam, delectatio turpis, oscula, tactus, & intuitus turpis. Est per se peccatum mortale, prohibetum partim in sexto praeepto Decalogi, partim in nono. Vide de singulis sub propriis nominibus*.

An licet inspicere coitum bestiarum?

2 Petes primo hic. An licitum sit aspicere coitum bestiarum, aut ipsarum, vel hominis turpia? Respondet Grando in part. 2. contr. 6. tractat. 4. disput. 7. num. 3. se non damnaturum de mortali inspicientem verenda bestiarum turpiter commota, vel etiam illarum coitum, quia neutrum istorum multum prouocat ad luxuriam. At coitum ho-

Ipsarum, vel

minum, aut verenda humana contrarij sexus studiosè inspicere, esse mortale, quia valde pugnat cum honestate naturali, & est notabilis causa commotionis sensualitatis. Secus verò si quis breuiter & per transennam aspiceret, aut aspiceret ille, qui attentata ætate, aut complexione, prudenter iudicaret, non esse sibi periculosum. Sed in his materiis caue, & quasi à facie colubri fuge p. 3. tr. 5. ref. 88.

hominis turpia

3 Petes secundò. An in rebus venereis detur paruitas materiae? Affirmatiuè respondent Sala in 1. 2. disputat. 6. sect. 21. num. 149 Marchantius q. 9. post. ad Decalog. cap. 6. quæst. 2 & alij, & cum aliqua formidine Lessius lib. 4. c. 3. dubio octauo. Quia delectatio venerea ex solo vsu capta plerumque, vt diximus, non est mortale. Deinde, non potest assignari ratio, cur in hac materia, sicut & in alijs, non detur paruitas, nam quemadmodum litigium ex eo quoddam disponit ad homicidium, non semper est peccatum mortale, sicut etiam haustus immoderatus ad ebrietatem disponens; quia nimirum sunt dispositiones peccatorum remota: ita, quamuis dicat Galenus, omnem actum venereum esse initium pollutionis, non statim sequitur, esse peccatum mortale, quia potest reuiter & remote ad illa disponere. Descendendo autem ad particularia: Marchantius probabiliter putat, oscula inter solutos, si absit periculum pollutionis, aut consensus in vltiora, non esse peccata mortalia, dummodo etiam non sint cum magno libidinis ardore coniuncta. (Syluius verò in 2. 2. quæst. 154. artic. 4. conclus. 4. distinguit. Aut delectatio, quæ in osculis & amplexibus sentitur, est merè sensibilis, consistens in proportionem obiecti ad sensum tactus, & non est aliud, quam delectatio de re blanda, tepida, leni, tenera, &c. absque alia delectatione turpia: aut est delectatio coniuncta cum commotione carnis & spirituum generationi infernentium. Et tactus & oscula cum priori delectatione non esse libidinosa & mortalia, cum postteriori delectatione esse mortalia.

Et an in rebus venereis detur paruitas materiae?

Gggg 2

talia.

alia, nam oscula & amplexus non sunt ex sua specie libidinosa, ut docet D. Thomas *loc. cit. in corp. art.* & in eis ponitur abesse omnis intentio & cogitatio voluptatis venereæ. Deinde, tangere res molles, suaves, & temperatas propter delectationem inde naturaliter resultantem, non est mortale: ergo nec tangere carnes alienas, secluso alio si re, & periculo. Sed hanc opinionem Syluij merito improbat Sanchez *in summ. tom. 2. lib. 5. cap. 6. num. 12. part. 4. tractat. 4. resolut. 136.* Et sententiam docentem, dari paruitatem materiæ in rebus venereis, Claudius Aquatius Generalis Societatis veruit, ne quis ex suis Patribus publice, vel priuatim doceret, aut se iudicare significaret ut tolerabilem, cuius decretum affert P. Trimarchi *de cons. sollicitat. disputat. 1. sect. 7. num. 46.* Et Texeda *tom. 1. lib. 2. tractat. 5. controuers. 13. numero 73.* ac Baldellus *tom. 1. lib. 3. disputat. 14. num. 4. testatur, Clementem VIII. in Officio Inquisitionis definiuisse, in rebus venereis non dari puritatem materiæ. Et ita est omnino tenendum.* Hæc est sententia. Auctoris, quam expressè docet, & se docere profitetur. *part. 3. tractat. 5. resolut. 89. in fine, part. 4. tractat. 4. resolut. 136. §. Notandum, & tractat. 5. resolut. 5. & part. 5. tractat. 5. resolut. 5. & 9. tractans quæ docuerat in resolut. 89. citata in primo §. Nimirum, quod tangere alterius verenda ex leuitate, vel tangere super vestes non alia intenta delectatione, quam strilla, quæ prouenit ex tactu mediatato, item tangere digitum, vel manum fœminæ, & conficere partes obscenas brutorum, non sit mortale, quæ est doctrina Granado, quem ipse in RR. citat. confutat, in 1. 2. controuers. 6. tractat. 4. disputat. 7. num. 3. & 6. & nouissime part. 7. tractat. 11. resolutione 28.**

Aliqua nota circa luxuriam. 4. Aliqua notanda circa luxuriam. Primò, quod mollities, Sodomia, & bestialitas distinguuntur specie contra Filiuicium. Quædo *part. 9. tract. 8. resolut. 31.* Secundò conficere pudenda brutorum ex curiositate videndi semen est peccatum mortale, quod non explicauit in *part. 1. tractat. 17. resolut. 37.* nunc

verò affirmatiuè respondet *ibid. quaritur 2.* Tertio fœminæ non licet se agitare post coitum cum viro, qui statim, ut seminauit extraxit membrum virile a vase, ita ut semen emittat. Texeda, & alij *quaritur 3.* Quarto illicitum est fœminis tactibus impudicis se conficere pudenda ad expellendum semen corruptum. Texeda *quaritur 4.* Quintò conficere membrum virile in vase præpostero est peccatum mortale (tamen si absit periculum pollutionis) & fiat cum animo consummandi in vase naturali, non est mortale, quia tales tactus non tollunt intentionem agentis. Dian. sed tu cogita *quaritur 5.* Sextò tactus illiciti sunt inter virum, & vxotem cum periculo pollutionis. Præpositò *quaritur 6.* Septimò non est licita nec debita effusio seminis in copula fornicata ante effusione alterius. Auerfa *ibid. & tandem septimò.* Copula cum fœmina dormiente (quod industria non fiat) est eiusdem speciei, cuius est fœmina. DD. varia asserunt. *part. 9. tract. 9. resolutione 2.* Octauò, Religiosus & Sacris initiatus in actu venereo, non tria, sed vnum peccatum committit. *part. 10. tractat. 11. resolutione 12.*

M A N D A N S, E T

Mandatarius.

Mandans non tenetur restituere *Nō tenetur* damna ultra mandatum suum, mandans *ut si mandatarius inculit damnum ex-* *stitueret* ut si mandatarius inculit damnum excedendo fines mandati. Dicastillus, & *tra mādā-* si mandatarius occidit aliquem, quem *tum.* mandans vulnerari, vel verberari, tenetur ipse pœna ordinaria homicidij non mandans. Hünnius, & alij. *part. 8. tractat. 7. resolut. 33.*

2 Mandatarius non obligatur in foro conscientie de leui, & leuissima culpa in casu delicti, & culpæ daræ, ut si res mandantis apud mandatarium pereat culpa sua lata, tenetur restituere mandanti, si verò culpa tantum leui, vel leuissima, non tenetur Mandatarius,